ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně: **M.Š.**, zast. JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem se sídlem Symfonická 1496/9, Praha 5, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 10. 2016, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 22. 12. 2017, č. j. 33 Ad 29/2016 – 51,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 22. 12. 2017, č. j. 33 Ad 29/2016 – 51, **se zrušuje.**

II. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 20. 10. 2016, č. j. X, **se zrušuje** a věc **se vrací** České správě sociálního zabezpečení k dalšímu řízení.

III. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení o žalobě a kasační stížnosti v celkové výši **6 292 Kč,** k rukám jejího zástupce JUDr. Lubomíra Müllera, advokáta se sídlem Symfonická 1496/9, Praha 5, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta její žaloba proti shora uvedenému rozhodnutí žalované.

[2] Rozhodnutím žalované byly zamítnuty námitky proti rozhodnutí žalované č. II, č .j. 1-2R-23. 6. 2016-426/385 622 446 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím bylo rozhodnuto, že podle § 56 odst. 1 písm. c) a § 59 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o

důchodovém pojištění“) se stěžovatelce ode dne 25. 5. 2016 snižuje vdovský důchod na částku 2 413 Kč měsíčně a celkem jí pak náleží částka 12 723 Kč měsíčně, která vedle sníženého vdovského důchodu zahrnuje vyplácený starobní důchod ve výši 8 731 Kč měsíčně, příplatek ke vdovskému důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb., ve výši 241 Kč měsíčně a zvláštní příspěvek k vdovskému důchodu podle zákona č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně některých zákonů, v rozhodném znění (dále jen „zákon o účastnících národního boje“), ve výši 1 338 Kč měsíčně.

[3] Stěžovatelka v žalobě uvedla, že rozhodnutím žalované ze dne 10. 5. 1995 byl X (jejímu zemřelému manželovi) přiznán příplatek k důchodu podle zákona č. 87/91 Sb., o mimosoudních rehabilitacích ve znění účinném v rozhodné době (dále jen „zákon o mimosoudních rehabilitacích“) ve výši 405 Kč za 27 měsíců služby u pomocných technických praporů. Zároveň mu byl přiznán doplatek za tři roky zpět od uplatnění nároku. Služba byla započtena od 1. 9. 1952 do 29. 11. 1954.

[4] Dne 18. 1. 2015 X zemřel. Dne 18. 2. 2015 stěžovatelka upozornila žalovanou, že příplatek byl spočítán správně, ale doplatek měl náležet podle § 27 zákona o mimosoudních rehabilitacích nejen za tři roky od uplatnění nároku (7. 4. 1992 až 21. 6. 1995), ale už od dubna 1991. Žalovaná dne 11. 3. 2016 doplatek stěžovatelce přiznala a doplatila ve výši 2 738 Kč. Vdovský důchod jí byl vyměřen od 18. 1. 2015 ve výši 2 581 Kč.

[5] Poté však žalovaná rozhodnutím č. II. ze dne 23. 6. 2016, č. j. X , stěžovatelce snížila vdovský důchod zpětně od 22. 5. 2016 na částku 2 413 Kč s odůvodněním, že „*dne 21. 10. 1953, tedy ještě v průběhu služby u 61. pomocného technického praporu, byl zemřelý zbaven klasifikace E*“. Příplatek tedy náleží pouze za dobu od 1. 9. 1952 do 21. 10. 1953.

[6] Krajský soud z obsahu správního spisu ověřil, že manželu stěžovatelky byla klasifikace „E“ stanovena odvodní komisí OVV Blansko dne 5. 8. 1952. K výkonu vojenské základní služby nastoupil dne 1. 9. 1952 se zařazením k 67 pomocnému technickému praporu, kde vykonával do 20. 4. 1953 službu beze zbraně. Dále byl přemístěn k 61 pomocnému technickému praporu, kde se rovněž nekonal výcvik se zbraní a byly do něj zařazovány politicky nespolehlivé osoby používané převážně na stavební práce. Zde pan X sloužil v období od 21. 4. 1953 do 31. 10. 1953. Dne 21. 10. 1953 byl zbaven klasifikace „E“. Zbytek základní vojenské služby v období 1. 11. 1953 do 29. 11. 1954 vykonal u 61. technického praporu.

[7] Ve správním řízení nebylo zjištěno, z jakých důvodů byla panu X klasifikace „E“ odňata.

[8] Rozhodnou právní úpravou je § 18 odst. 1 zákona o mimosoudních rehabilitacích, dle kterého se zrušují *rozkazy, kterými byli občané označení za politicky nespolehlivé zařazeni v letech 1948 až 1954 do vojenských táborů nucených prací po dobu základní vojenské služby a výjimečného vojenského cvičení podle § 39 zákona č. 92/1949 Sb., branný zákon. Za vojenské tábory nucených prací se pro účely tohoto zákona považují silniční prapory ženijního vojska zřízené od 2. 8. 1948 do 1. 9. 1950 a pomocné technické prapory a vojenské báňské oddíly, jejichž*

příslušníci byli na důlní práce odvedeni od 25. února 1948 do 1. září 1950 a pracovali v dolech nejméně 12 měsíců bez předepsaného pravidelného střídání. Příslušníci vojenských báňských oddílů uvedených ve větě druhé, se považují za osoby oprávněné podle § 14 odst. 2, i kdyby nebyli do vojenských báňských oddílů zařazeni na základě rozkazů. Podle § 24 odst. 4 zákona o mimosoudních rehabilitacích platí, že za účelem zmírnění křivd způsobených osobám uvedeným v § 18 odst. 1 se k důchodu poskytuje *příplatek 15,- Kčs za každý měsíc této služby. Příplatek k důchodu se vyplácí jen do výše, která spolu s důchodem nepřevyšuje nejvyšší výměru důchodu stanovenou zvláštními předpisy. Pro příplatek k důchodu platí obdobně § 58a zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 306/1991 Sb.*

[9] K výkladu shora citované právní úpravy existuje poměrně bohatá judikatura správních soudů, která se zabývala jejími různými aspekty. Obecnou optiku, kterou tato judikatura převažujícím směrem (nikoliv ovšem vždy absolutně) zaujala, je hledisko smyslu a účelu příplatku k důchodu jako odškodňovací (rehabilitační) státní dávky, která je součástí snahy státu o nápravu křivd způsobených občanům za komunistického režimu, který byl posléze zákonodárcem prohlášen za protiprávní (viz k tomu § 1 zákona 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu, ve znění pozdějších předpisů). Jednou z rovin zadostiučinění za křivdy a útrapy způsobené komunistickým režimem jsou i různé podoby příspěvků či příplatků přiznávaných podle různých zákonných i podzákonných předpisů. Uvedené hodnotové hledisko má být při výkladu těchto předpisů klíčovým interpretačním vodítkem, které v pochybnostech svědčí pro výklad *in favorem rehabilitionis* (viz k tomu např. nález Ústavního soudu ze dne 15. 4. 2015, sp. zn. I. ÚS 819/15, jehož se dovolává i stěžovatelka).

[10] Na druhé straně je však dle názoru krajského soudu třeba vnímat, že zákonodárce zakotvil právo na poskytnutí příplatku občanům zařazeným do vojenských táborů nucených prací (dále také „VTNP“) na základě splnění určitých podmínek, které se nevyčerpávají pouhou službou v těchto táborech. Zákon o mimosoudních rehabilitacích v § 24 odst. 4 omezuje okruh oprávněných osob normativním odkazem na § 18 odst. 1 zákona, který výslovně uvádí, že se vztahuje na zrušení rozkazů, jimiž byli *občané označení za politicky nespolehlivé zařazeni v letech 1948 až 1954 do vojenských táborů nucených prací po dobu základní vojenské služby a výjimečného vojenského cvičení podle § 39 zákona č. 92/1949 Sb., branný zákon*.

[11] Klasifikaci „E“ je třeba vnímat jako ono dobové označení osoby za politicky nespolehlivou. Význam označení občana za politicky nespolehlivého nezpochybnil ani rozsudek NSS ze dne 10. 11. 2015, č. j. 1 Ads 73/2015 - 52, který se týkal otázky trvání nároku při pokračování ve službě v technických praporech. Mezi občany zařazenými ve VTNP nepochybně existovaly značné rozdíly, které je třeba zohlednit při hodnocení podmínek nároku na příplatek k důchodu, přičemž z některých původně „režimu nepřátelských živlů“ se mohli stát nikoliv jen formálně občané politicky spolehliví, kupř. právě na základě a v důsledku jejich působení ve VTNP.

[12] Krajský soud nesouhlasil s žalobní argumentací, která zpochybňuje podmínku politické nespolehlivosti a devalvuje její význam pouze na podmínku týkající se vzniku nároku, a nikoliv jeho trvání. Ve shodě s žalovanou dospěl k závěru, že dobu od 22. 10. 1953 do 29. 11. 1954 nelze pro účely přiznání příplatku hodnotit, neboť v tomto období již zemřelý neměl v důsledku odebrání klasifikace „E“ status osoby politicky nespolehlivé ve smyslu § 18 odst. 1 zákona o mimosoudních rehabilitacích. Zbytek služby ve vojenských

táborech nucených prací totiž z formálního hlediska strávil jako osoba politicky spolehlivá (byť není zřejmé, jaké konkrétní klasifikace).

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření ke kasační stížnosti

[13] V podané kasační stížnosti stěžovatelka uplatňuje důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Namítá, že rozsudek Krajského soudu v Ostravě, ze dne 30. 8. 2017, č. j. 78 Ad 2/2017 - 25, ve věci X , na který krajský soud v projednávané věci odkázal, není příléhavý. X neměl přidělenou klasifikaci „E“, ale byl členem zakázané náboženské společnosti a navíc byl pravomocně odsouzen. Těžko tedy mohl splňovat znaky „politické spolehlivosti“. Pozůstalá vdova podala proti zamítavému rozsudku kasační stížnost, která je Nejvyšším správním soudem evidovaná pod sp. zn. 2 Ads 326/2017.

[14] Znaky politické nespolehlivosti byly uvedeny ve směrnici Ministerstva národní obrany pro utvoření a činnost útvarových výběrových komisí č. j. X. V bodě II. A je těchto znaků celkem 11, přičemž hned první se přímo vztahoval na zemřelého manžela stěžovatelky, neboť ten byl v minulosti odsouzen podle zákona č. 231/1948 Sb. (doklady o tom má žalovaná k dispozici, neboť zemřelému už 18. 3. 1992 přiznala příplatek k důchodu dle § 25 odst. 7 zákona č. 119/1990 Sb.) Ostatně z tohoto důvodu mu byla klasifikace „E“ přidělena a dne 1. 9. 1952 byl zařazen do vojenských táborů nucených prací. Pokud někdo dne 21. 10. 1953 tuto klasifikaci zrušil, aniž stanovil klasifikaci jinou, nemělo to pro zemřelého žádný praktický dopad. Byl totiž i nadále vystaven potupným podmínkám, které v těchto táborech panovaly. Odnětí klasifikace nemělo ani žádný právní podklad, neboť zemřelý nebyl v té době rehabilitován za jednání, pro které byl předtím odsouzen. K rehabilitaci došlo až na základě zákona č. 119/1990 Sb. Již samotné zřízení vojenských táborů nucených prací, zařazování do nich a jednání s těmi, kdo tam byli zařazeni, vykazovalo rysy svévole panující v režimu, který používal k perzekuci všech mocenských nástrojů včetně výkonu vojenské služby v pomocných technických praporech a technických praporech na neomezenou dobu.

[15] Celý tento systém byl zločinný, nelegitimní a zavrženíhodný. Jestliže tedy byla zemřelému klasifikace „E“ z neznámých důvodů odňata a zemřelý nebyl propuštěn do civilu a nadále byl zadržován, není důvod trestat jeho vdovu snížením vdovského důchodu.

[16] V závěru kasační stížnosti stěžovatelka odkázala na celou řadu nálezů Ústavního soudu, který opakovaně zdůraznil, že soudy nemohou legitimní očekávání zklamat ve vztahu k poškozeným; je lépe, když za později uznanou výkladovou chybu ve prospěch obětí komunistického režimu zaplatí prostředky státního rozpočtu, než aby měly tyto oběti pocit, že s nimi státní orgány demokratického režimu krajiny hrají důstojnou hru na zklamanou naději. Stěžovatelka poukázala i na kauzu J. H., jemuž obecné soudy několik let upíraly nárok na rehabilitaci a odškodnění.

[17] Navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[18] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že při posouzení věci vycházela ze sdělení Sekce právní Ministerstva obrany, odboru pro válečné veterány, ze dne 25. 2. 2016, č. j. 0049/071/2016 – 1322. Z jeho obsahu vyplývá, že v kopii osobního spisu zemřelého, zaslaného Vojenským archivem v Trnavě, nejsou uvedeny bližší údaje k

důvodům odebrání klasifikace „E“. Z této dokumentace je nicméně zřejmé, že dne 21. 10. 1953 byl této klasifikace zbaven. Pokud byl manžel stěžovatelky klasifikace zbaven, je evidentní, že po určitou dobu již vykonával službu, jako osoba politicky spolehlivá.

[19] Pravdivost tohoto tvrzení nezpochybnila ani stěžovatelka. Žalovaná je přesvědčena, že samotná službám ve VTNP, PTP (TP) nezakládá automaticky nárok na příplatek k důchodu podle zákona o mimosoudních rehabilitacích. V opačném případě by to znamenalo, že kupříkladu i osoby trestané za kriminální delikt by měly dle příslušných ustanovení nárok na příplatek k důchodu. Takový jistě záměr zákonodárce nebyl.

[20] Navrhuje kasační stížnost zamítnout.

[21] Podáním ze dne 29. 4. 2018 zaslala stěžovatelka Nejvyššímu správnímu soudu rozsudek NSS ze dne 25. 4. 2018, č. j. 2 Ads 13/2018-54, který nepřisvědčil názoru žalované a přiznal příplatek k důchodu vdově po zemřelém F. N., který byl také zařazen k vojenské službě v Pomocných technických praporech (posléze Technických praporech), a to dokonce s klasifikací „A“.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[22] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a odst. 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná. Z důvodu pokročilého věku stěžovatelky a předmětu sporu soud vyhověl její žádosti a věc projednal a rozhodl přednostně.

[23] Pomocné technické prapory byly zřízeny za účelem „převýchovy“ politicky nespolehlivých osob, což plyne ze Statutu vojenských pracovních jednotek ze srpna 1952. Do těchto útvarů mohly být vedle politicky nespolehlivých osob zařazovány i jiné osoby (např. osoby, které pouze plnily funkci levné pracovní síly pro vybrané oblasti národního hospodářství, osoby trestané za kriminální delikty, osoby patřící k národnostním menšinám, negramotní).

[24] S krajským soudem lze nepochybně souhlasit v tom, že účelem § 18 zákona o mimosoudních rehabilitacích bylo z nároku na příplatek vyloučit takové osoby, jejichž zařazení do VNTP zjevně nesouviselo s politickou perzekucí. To mj. potvrzuje důvodová zpráva k návrhu zákona č. 267/1992 Sb. (kterým byl § 18 zákona o mimosoudních rehabilitacích v tomto smyslu novelizován), ve které se uvádí: „[V]*o vojenských táboroch nútených prác slúžili vedľa seba občania, ktorých administratívne označili za politicky nespoľahlivých ako aj politicky spoľahlivých. Krycím názvom pre politicky nespoľahlivých bolo označenie "vojak klasifikácie E". Politicky spoľahlivých vojakov cvičili v zbrani, vytvárali veliteľský zbor, vykonávali špeciálne služby (spojovacie, strážne apod.) a tvorili zbor inštruktorov, na začiatku hlavne profesného zamerania. Na nich neboli spáchane žiadne politicky motivované krivdy, a preto pre zachovanie právnej hodnoty zákona treba ich z*

pôsobnosti zákona vylúčiť, čo sa dosiahne výslovným uplatnením pôsobnosti zákona len na osoby politicky nespoľahlivé.“

[25] Za podstané soud považuje, že v projednávané není vůbec sporu o tom, že manžel stěžovatelky byl osobou politickou nespolehlivou, byl takto také označen a právě v této souvislosti byl zařazen do vojenských táborů nucených prací. Pochybnosti, resp. nedostatek důkazů totiž panuje pouze ve vztahu k důvodům odnětí klasifikace „E“ zemřelému. Tato klasifikace ale nemá v platné právní úpravě žádný základ. Jakkoliv důvodová zpráva hovoří o odvodní klasifikaci brance písmenem „E“, jež mělo náležet posouzení brance jakožto politicky nespolehlivého, zákonný text toto formální kriterium nepřejal. Dobovou formální klasifikaci osob pro účely zařazení do vojenských táborů nucených prací proto nelze přeceňovat. Nejvyšší správní soud již v rozsudku sp. zn. 2 Ads 13/2018 k formálnímu pojetí označení občana za politicky nespolehlivého uvedl, že lpěním na formálním pojetí tohoto dobového označení „[n]*elze zaručit, že budou rehabilitovány osoby, při jejichž klasifikaci se odvodní komise mohla zmýlit, či dokonce přistoupit k úmyslné nesprávné kvalifikaci. Právě tak nelze ani postavit najisto, že předmětná klasifikace „E“ byla užívána zcela konzistentně; žalobce ostatně namítal (a činí tak doposud), že tato kategorie vyšla z užívání v souvislosti s formálním procesem transformace pomocných technických praporů na technické prapory (v počátku roku 1954), přičemž k inkozistencím v jejím přidělování mělo docházet již od druhé poloviny roku 1953 (...) Stejně tak, jako nelze považovat odvodní klasifikaci „E“ za synonymum faktické politické nespolehlivosti brance, nelze ani spatřovat mezi zařazením brance do vojenského tábora nucených prací a jeho politickou nespolehlivostí vztah logické ekvivalence (...) Jinými slovy lze uvést, že jestliže byl branec nahlížen jako osoba politicky nespolehlivá, pak byl zařazen do vojenského tábora nucených prací; neplatí však už obráceně, že by branec zařazený do takového útvaru musel být dříve nahlížen jako osoba politicky nespolehlivá. Právě tento vztah reflektuje současné znění (novelizované zákonem č. 267/1992 Sb.) § 18 odst. 1 věty první zákona o mimosoudních rehabilitacích, kdy jejím cílem nebylo zúžit dříve zamýšlený okruh rehabilitovaných osob, nýbrž jej upřesnit, tj. vymezit osoby, jejichž zařazení do vojenských táborů nucených prací bylo aktem politické perzekuce.*“

[26] Žalovaná i krajský soud při posuzování sporného období vycházely z ničím nepodloženého tvrzení uvedeného ve sdělení Sekce právní Ministerstva obrany, odboru pro válečné veterány, že odnětím klasifikace „E“ se manžel stěžovatelky stal osobou politicky spolehlivou, a proto mu posuzovaný příspěvek po zbylou dobu výkonu vojenské služby nenáleží.

[27] Pro takový kategorický závěr ve spisu chybí jakékoliv podklady. Ze spisu je naopak zřejmé, že se žádné důvody, které ke zrušení klasifikace „E“, u zemřelého vedly, nepodařilo dohledat. Dle sdělení ministerstva se písemnosti vojenských útvarů, u nichž byl manžel stěžovatelky v průběhu vojenské služby zařazen, zachovaly až od roku 1957. Prokázána je však skutečnost, že i po odnětí klaifikace „E“ zůstal manžel stěžovatelky v technických praporech, neboť ve sporném období (od 22. 10. 1953 do 29. 11. 1954) nadále vykonal vojenskou službu u 61. pomocného technického praporu, posléze 61. technického praporu.

[28] Za situace, kdy politická nespolehlivost zemřelého nebyla v období od 22. 10. 1953 do 29. 11. 1954 žádnými důkazními zjištěními vyvrácena, je v pochybnostech třeba postavení pana Š. posuzovat v souladu s judikaturou Ústavního soudu, *in favorem*

rehabilitationis, a uznat pro účely výše příspěvku celou dobu výkonu vojenské služby zemřelého ve vojenských táborech nucených prací (PTP a TP). Pan X byl prokazatelně do těchto táborů nucených prací zařazen z důvodu politických a v tomto důsledku nepochybně vystaven ponižujícímu zacházení v době výkonu jeho služby. V této souvislosti byl také tehdejším nedemokratickým režimem po velmi dlouhou dobu stigmatizován, neboť dle tvrzení stěžovatelky byl rehabilitován až v souvislosti se zákonem č. 119/1990 Sb., o soudních rehabilitacích. Výklad, jenž jde i při nedostatku důkazů k jeho tíži, může toto stigma znovu připomínat a je zejména výkladem, který pomíjí účel a smysl rehabilitačních předpisů, jímž je zmírnění křivd spáchaných předchozím režimem. Argumentaci žalované, dle které se § 18 odst. 1 pro sporné období nemůže aplikovat, neboť by to znamenalo, že uvedené ustanovení dopadá i na osoby trestané za kriminální delikt, které také byly zařazovány do VTNP, považuje NSS v kontextu projednávané věci za zcela nevhodnou a zavádějící. Žádné takové skutečnosti totiž nebyly ve věci zjištěny.

IV. Závěr a náklady řízení

[29] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná. Napadený rozsudek krajského soudu proto dle § 110 odst. 1, věty první, s. ř. s. zrušil. Věc však tomuto soudu nevrátil k dalšímu řízení, neboť současně rozhodl dle § 110 odst. 2 písm. a) za přiměřeného použití 78 odst. 4 s. ř. s. o zrušení žalobou napadeného rozhodnutí žalované a vrácení věci k dalšímu řízení žalované. Krajský soud by totiž vázán názorem kasačního soudu mohl pouze žalobě vyhovět a vrátit věc žalované. Rozhodnutí žalované však nemůže obstát z obdobných důvodů jako rozsudek krajského soudu. Česká správa sociálního zabezpečení se nesprávně vypořádala s výkladem § 18 odst. 1 a § 24 odst. 4 zákona o mimosoudní rehabilitaci. Na manžela stěžovatelky je totiž nutno pohlížet jako „na osobu politicky nespolehlivou“ po celou dobu výkonu jeho služby, tj. od 1. 9. 1952 do 29. 11. 1954. V dalším řízení je žalovaná vázána závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu vyjádřeným v tomto rozsudku [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s., za přiměřeného použití § 78 odst. 5 s. ř. s.].

[30] V případě, že Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a současně zrušil i rozhodnutí správního orgánu dle § 110 odst. 2 s. ř. s., je povinen rozhodnout kromě nákladů řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu (§ 110 odst. 3, věta druhá, s. ř. s.). Náklady řízení o žalobě a náklady řízení o kasační stížnosti tvoří v tomto případě jeden celek a soud rozhodne o jejich náhradě jediným výrokem vycházejícím z § 60 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2008, č. j. 1 As 61/2008 - 98). Úspěch ve věci se posuzuje dle osudu žalobou napadeného správního rozhodnutí.

[31] Vzhledem k tomu, že výsledkem soudního přezkumu před správními soudy bylo zrušení správních rozhodnutí, je nutno konstatovat, že stěžovatelka měla ve věci plný úspěch. V takovém
případě ji je žalovaná povinna dle § 60 odst. 1 s. ř. s. nahradit náhradu nákladů řízení před soudem.

[32] Náklady řízení za žalobu jsou tvořeny odměnou a náhradou výdajů právního zastoupení. Zástupce stěžovatelky před krajským soudem učinil v řízení o žalobě celkem tři úkony právní služby, kterými jsou převzetí a příprava zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a)

vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“)], písemné podání ve věci samé (žaloba) a replika k vyjádření žalované ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d) AT .

[33] Za každý úkon právní služby náleží zástupci stěžovatelky mimosmluvní odměna ve výši 1 000 Kč [§ 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bodem 3. AT], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 AT. Za jeden úkon právní služby proto náleží 1 300 Kč, celkem tedy 3 900 Kč. Zástupce stěžovatelky soudu doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, proto mu byla daň k odměně přiznána. Za řízení před krajským soudem se odměna zvyšuje o 819 Kč [21 % z 3 900 Kč, viz § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů]. Celkem činí náhrada nákladů řízení před krajským soudem 4 719 Kč.

[34] V řízení před Nejvyšším správním soudem učinil zástupce stěžovatelky jeden úkon právní služby, spočívající v sepisu kasační stížnosti jakožto návrhu ve věci samé. Odměna za tento úkon právní služby se určuje podle § 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bod 3 advokátního tarifu částkou 1 000 Kč, která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 AT a dPH ve výši 273 Kč. Celkem činí náhrada nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem 1 573 Kč.

[35] Celkem je tedy žalovaná a povinna zaplatit stěžovatelce na náhradě nákladů řízení o žalobě a kasační stížnosti částku 6 292 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupce stěžovatelky, JUDr. Lubomíra Müllera, advokáta se sídlem Symfonická 1496/9, Praha 5.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. května 2018

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu